

Національний університет
“Одеська юридична академія”

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

«Теоретико-методологічні проблеми
психології»

Освітня програма	Рівень вищої освіти	Форма навчання	Курс вивчення	Семестр вивчення	Кількість кредитів
Психологія	Другий (магістерський) рівень	Денна/заочна	1	1	5,5

Викладачі навчальної дисципліни	Крюкова Марина Анатоліївна , доцент кафедри соціології та психології Національного університету «Одеська юридична академія» кандидат психологічних наук, доцент, Одеса вул. Академічна, 9 каб. 28 контактний телефон: +380-098-299-36-94 контактна електронна адреса: e-mail: sociology1@onua.edu.u
---------------------------------	---

Короткий опис навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Теоретико-методологічні проблеми психології» спрямована на підвищення наукової підготовки фахівця-психолога, його дослідницької компетентності. Глибоке засвоєння змісту курсу є важливим чинником підготовки психологів до ефективного здійснення магістерського дослідження. «Теоретико-методологічні проблеми психології» формулює основні поняття, якими користуються психологи: "методологія", "теорія", "знання", "наукове знання", "типи знань", "теоретичне пізнання", "детермінізм", "холізм", "редукціонізм", "вчинковий підхід", "корекція", "допомога", "психотехніка", "методи дослідження", "психотехнічна теорія", "практичний метод", "розуміюча психотерапія", "предмет знання", що визначає науковість цих понять і стежить за об'єктивністю, науковою базою досліджень у галузі сучасної психології. Навчальна дисципліна «Теоретико-методологічні проблеми психології» містить інформацію про основні методологічні проблеми психології як специфічної галузі наукового знання, про її категоріальний апарат, методологічні принципи і ключові теоретичні проблеми.
-------------------------------------	---

Мета навчальної дисципліни	Метою учбового курсу є осмислення та систематизація здобувачами вищої освіти магістерського рівня основних теоретико-методологічних проблем, принципів, підходів і категорій психології. Вивчення курсу спрямовано на оволодіння ідеями і методами системного підходу в дослідженні психічних явищ та на узагальнення отриманих знань з багатьох психологічних дисциплін у наукову систему.
----------------------------	---

Мова	Українська
------	------------

викладання	
------------	--

Навчальне навантаження	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Самостійна робота, год.	Загальна кількість год.
Денна форма	36	44	85	165
Заочна форма	14	6	145	165

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цієї навчальної дисципліни деталізують такі програмні результати навчання :
ПРНК01	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій
ПРНК05	Здійснювати реферування наукових джерел, адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності, обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки.
ПРНА02	Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість
ПРНА03	Проводити самостійні наукові дослідження в межах здобутої спеціальності з тем, повністю нерозроблених або недостатньо розроблених у вітчизняній і закордонній науці, з залученням широкого кола первинних і вторинних джерел
ПРНП02	Вирішувати складні фахові завдання (практичні та дослідницькі) з опорою на доступні ресурси.
ПРНП09	Оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток
ПРНП11	Обґрунтовувати та управляти проектами або комплексними діями
ПРНК01	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій

Результати навчання			
Символ РН	Після успішного завершення курсу цієї навчальної здобувач вищої освіти буде:	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення РН
ПРНК01 ПРНА01 ПРНП02	В процесі засвоєння теоретико-методологічного устрою психологічної науки опрацьовувати та аналізувати основні наукові	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування

	парадигми, категорії та пояснюючі принципи із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій		
ПРНК02 ПРНА05 ПРНП03	На базі отриманого теоретичного та методологічного знання вміти організувати та проводити психологічне дослідження особистості, підбирати валідний та надійний методичний комплекс відповідно до мети дослідження, ставити дослідницькі завдання.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК05 ПРНА07 ПРНП02	Опрацьовувати наукові джерела з теорії та методології сучасної психології, обґрунтовувати власну дослідницьку позицію, робити самостійні висновки та практичні рекомендації з проблематики основних проблем розвитку особистості	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК07 ПРНА07 ПРНП02	Інтерпретувати дані психологічних досліджень індивідуальних особливостей особистості, використовуючи сучасне психологічне знання та пояснювальні можливості психологічної теорії	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК03 ПРНА05 ПРНА07	Проводити самостійні наукові дослідження в галузі психології особистості з тем, повністю нерозроблених або недостатньо розроблених у вітчизняній і закордонній науці, з залученням широкого кола первинних і вторинних джерел, репрезентувати отримані результати у вигляді рефератів, доповідей, презентацій	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК01 ПРНА02 ПРНП02	Спираючись на доступні наукові ресурси психологічної науки, вирішувати складні практичні та дослідницькі фахові завдання, розробляти стратегію наукової або практично-коректувальної роботи	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування

Зміст навчання			
Тема за п/п	Назва теми	Посилання на ПРН модуля	Л/ПЗ/СРЗ, год. (денна ф/н)
Тема 1.	Наукове знання: теоретичний та емпіричний рівні	ПРНК01 ПРНА02 ПРНП02	2/4/8 (денна ф/н) 2/-/14 (заочна ф/н)
Тема 2.	Природнича та гуманітарна парадигми психології	ПРНК03 ПРНА05	2/4/8 (денна ф/н) -/1/14 (заочна ф/н)

		ПРНП01	
Тема 3.	Предмет теоретичної психології	ПРНК06 ПРНА07 ПРНП02	4/4/7 (денна ф/н) 2/-/12 (заочна ф/н)
Тема 4.	Структура психології як системи знань	ПРНК06 ПРНА07 ПРНП02	4/4/8 (денна ф/н) 2/-/14 (заочна ф/н)
Тема 5.	Методологія психологічного дослідження	ПРНК03 ПРНА05 ПРНП03	4/4/6(денна ф/н) -/1/12 (заочна ф/н)
Тема 6.	Категоріальний лад психології і його розвиток	ПРНК03 ПРНА05 ПРНП03	2/4/8(денна ф/н) -/1/12 (заочна ф/н)
Тема 7.	Основні пояснюючі принципи та їх специфіка у системі психологічних знань	ПРНК01 ПРНА01 ПРНП02	4/4/8 (денна ф/н) 2/-/14 (заочна ф/н)
Тема 8.	Основні проблеми психологічної науки	ПРНК03 ПРНА01 ПРНА07	4/4/8 (денна ф/н) 2/-/16 (заочна ф/н)
Тема 9.	Проблема методології й методу в практичній психології	ПРНК03 ПРНК06 ПРНА02 ПРНП08	4/4/8 (денна ф/н) -/1/11 (заочна ф/н)
Тема 10	Концепція психотехнічної теорії Ф.Є. Василюка	ПРНК03 ПРНА05 ПРНП03	2/4/8 (денна ф/н) 2/1/12 (заочна ф/н)
Тема 11	Сучасні дискусії з ключових проблем психології	ПРНК03 ПРНА01 ПРНП02	4/4/8 (денна ф/н) 2/1/14 (заочна ф/н)

Список основної літератури	<p>1.Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания. –СПб:2001.</p> <p>2.Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования: Учебное пособие. –К.: МАУП, 2004. –216 с.</p> <p>3.Вачков И.В. Нужна ли практическому психологу методология? // Труды ярославского методологического семинара. Методология психологии. Ярославль, 2003. С. 72 –79.</p> <p>4.Велитченко Л.К. Методологічна сутність категорії підходу у науковому дослідженні / Л.К.Велитченко // Педагогіка і психологія. Науково-теоретичний та інформаційний журнал АПН України. –2009. -№2.</p> <p>5.Ільїна Н.М. Загальна психологія: теорія та практикум : навч. посібник / Н.М. Ільїна, С.О. Мисник. - Суми: Унів. кн., 2011. 352 с.</p> <p>6.Ковальчук В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. –К.: ВД Професіонал, 2005. –240 с.</p> <p>7.Корнилова Т.В., Смирнов С.Д. Методологические основы психологии.–СПб:Питер, 2009. –320 с.</p> <p>8.Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. –К.: Кондор, 2003. –192 с.</p> <p>9.Левчук Л.Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика : Навч. посібник. - Київ : Либідь, 2002. - 255 с.</p> <p>10.Лефтеров В.А. Основы психологии и педагогики для будущих врачей : учеб.-метод. Пособие /В.А. Лефтеров. - Одесса : Одес. нац. мед. ун-т, 2014. - 208 с.</p> <p>11.Ломов Б.Ф. Методологические и теоретические проблемы психологии. –М.: Наука, 1984. –445с.</p>
----------------------------	--

	<p>12.Максименко С.Д. Теоретико-методологічні проблеми психології особистості// Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України, 2010. –Випуск 7 –С.3-18.</p> <p>13.Методологічні та теоретичні проблеми психології: навчальний посібник для слухачів та студентів вищих навчальних закладів / Корольчук М.С. и др. –К.: Ніка-Центр, 2008.–336 с.</p> <p>14.Мокін Б.І. Методологія та організація наукових досліджень / Б.І.Мокін, О.Б.Мокін. –Вінниця: 2014. –180 с.</p> <p>15.Носенко Е.Л. Сучасні напрями зарубіжної психології. : психологія особистості: підручник для студентів вищих навчальних закладів/ Е.Л.Носенко, І.Ф.Аршава // Під редакцієюакадеміка АПН України С. Д. Максименка, Дніпропетровськ: ДНУ, 2010.–264 с.</p> <p>16.Основи психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. –К.: Либідь, 2002. –632 с.</p> <p>17.Прогресс психологии: критерии и признаки / Под ред. А.Л. Журавлева, Т.Д. Марцинковской, А.В. Юревича. М.: Изд-во “Институт психологии РАН”, 2009.–336 с.</p> <p>18.Савчин М.В. Загальна психологія : навч. посібник : рекомендовано МОН України / М.В. Савчин. - К.: Академвидав, 2011. - 465 с.</p> <p>19.Сергєенко О.П. Загальна психологія : навч. Посібник / О.П. Сергєенко, О.А. Столячук, О.П. Коханова. - рекомендовано МОН України. К.: Центр учбов. л-ри, 2012.- 296 с.</p> <p>20.Скрипченко О.В. Загальна психологія: Підручник /О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін.- К.: Либідь, 2005. - 464 с.</p> <p>21.Татенко В.О. Сучасна психологія про душу, дух і, звичайно, про психіку //Соціальна психологія. 2008 –№ 4. –С. 3-16.</p> <p>22.Теория и методология психологии: Постнеклассическая перспектива / Отв.ред. А.Л. Журавлев, А.В. Юревич. –М.: Изд-во Институт психологии РАН» , 2007. –528 с.</p> <p>23.Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф.О.Чмиленко, Л.П.Жук. – Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2014. –49 с.</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <p>1.http://psyfactor.org/-"ПСИ-ФАКТОР" -Центр практической психологии.</p> <p>2.psychology.net.ru—Сайт "Мир психологии".</p> <p>3.www.psychology.ru—Psychology.ru..</p> <p>4.http://www.psychologos.ru/-Психологос. Энциклопедия практической психологии.</p> <p>5.http://www.zercalo.ru/index.shtml-Психология каталог..</p> <p>6.PsyLab.info—Энциклопедия психодиагностики</p>
--	---

<p>Дотримання вимог академічної доброчесності</p>	<p>Відповідно до Закону України “Про освіту” академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності передбачає:</p> <p>самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;</p>
---	---

	<p>надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Основні засади дотримання академічної доброчесності в НУ "ОЮА" визначено у Положенні про дотримання академічної доброчесності в НУ "ОЮА" https://www.onua.edu.ua/ua/doc-education-ukr/4519-polozhennya-pro-dotrimannya-akademichnoji-dobrochesnosti-v-nu-oyua</p>
--	--

Оцінювання	
Вид оцінювання	%
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	50
• доповіді та повідомлення на семінарах	25
• виконання письмових індивідуальних завдань, рефератів, контрольних робіт	15
• опитування на семінарських заняттях	10
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	50
• письмова компонента	25
• усна компонента	25

Шкала оцінювання		
Оцінка	Бали	Опис
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно
E	60-66	Задовільно (достатньо)
Fx	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

<p>Вимоги викладача: вимоги до відвідування занять</p>	<p>Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, попереднє ознайомлення з рекомендованою літературою. Підготовка рефератів та доповідей за темами навчальної дисципліни.</p>
--	---

